

Sovjetska zveza krepí svojo mejo proti Kini

Ameriški vladni viri poročajo, da so poslali Rusi na svojo mejo proti Kitajski tri nove divizije.

WASHINGTON, D.C. — Uradni viri so običajno o položaju na sovjetsko-kitajski meji zelo molčeči. Zato je malo iznenadenje, da so odkrili nedavno krepitve sovjetskih vojaških sil na meji proti Kitajski. Trdijo namreč, da so bile tja v zadnjem času poslani tri nove mehanizirane divizije. Skupno jih je sedaj tam 49 ali nekako eno tretjino armade Sovjetske zveze.

Uradni poznavalci in proučevalci položaja skušajo doznati, kaj naj bi bilo Sovjetsko zvezo pripravilo do krepitve vojaških sil v Aziji, ki je znana, da je imela ZSSR namen svoje oborožene sile omejiti na sedanjo raven, dokler ne pride do zmanjšanja oboroženih sil v Srednji Evropi na temelju razgovorov med NATO in Varšavsko zvezo.

Poročila iz Moskve govore o načrtih za velike vojaške vaje, ki naj bi se začele v Sovjetski Aziji ta mesec, pa se postopno nadaljevale vse do novega leta.

Vojaški strokovnjaki sodijo, da je imela Sovjetska zveza že doslej dovolj vojaških sil na meji Kitajske za obrambo, če bi se Kitajska res odločila in skušala ozemlje, ki ga smatra za svoje, zasesti. Vendar na to možnost nihče ne računa. V krepitvi sil na kitajski meji vidijo preje pravico za morebitni sovjetski sukob proti kitajskim središčem nek proti kitajskim središčem za gradnjo atomskega orožja, pa tudi sredstvo za splošen politično-vojaški pritisk na Peking.

Premestitev treh novih sovjetskih mehaniziranih divizij na mejo proti Kitajski smatrajo za nekaj stalnega, ker gradijo za nje nove vojašnice, skladišča in vse drugo, kar je s tem v zvezi. Leta 1968 so imeli Rusi na kitajski meji vsega skupaj le 15 divizij, sedaj jih je 49. Ni torej nič čudnega, če v Pekingu gledajo s skrbjo proti severu in se trudijo za izboljšanje svojih odnosov z vsemi velikimi silami svobodnega sveta.

Nova Zelandija bo v novembru volila

AUCKLAND, N.Z. — V Novi Zelandiji bodo imeli v novembru nove parlamentarne volitve, pri katerih se bosta za zaupanje potegovali vladna Narodna stranka in Delavska stranka. Narodna stranka je na vladi že 12 let in je imela v zadnjem parlamentu le pičlo večino 44 poslancev proti 40.

Med obema strankama ni velike razlike, obe sta zmerni in sredinski, četudi se Delavska stranka uradno zavzema za socialistična načela. Izgledi za zmago so trenutno približno enaki za obe stranki, kar pa se lahko do volitev še spremeni.

Vremenski prerok pravi;

Večinoma oblačno, deževno z najvišjo temperaturo okoli 75.

Novi grobovi

Peter S. Mavko
V torek ponoči je umrl 46 let stari Peter S. Mavko s 1294 Argyle, North Madison, Ohio, samski, brat Mrs. Robert Heckel v Warrenu, Mrs. James Klingbil in Jakoba Mavko (Peoria, Ill.). Njegova krušna mati Mary Mavko živi v Jugoslaviji. Na mrtvaškem odru bo nocoj, 14. septembra, v Behm pogrebnem zavodu, 26 River St., Madison, pogreb pa bo jutri, v petek, ob desetih s sv. mašo v Cerkvi Brezmadežnega Spočetja.

Beverly Edington
V Euclid General bolnišnici je v torek umrla 53 let stara Beverly Edington s 427 E. 157 St., rojena Baker v Clevelandu, žena Leslia (Pete), hčerka Erme Magell, sestra Charlesa Baker in pok. Dorothy Gable. Pogreb bo v soboto ob 10.30 iz Zelenovega pogrebnega zavoda. Pogrebne molitve bo opravil rev. John P. Davis ob Grace United Church of Christ. K večnemu počitku jo bodo položili na Highland Park pokopališče.

Mary Schalm
V ponedeljek je umrla 64 let stara Mary Schalm s 1826 E. 82 St., roj. Yelitz v Pennsylvaniji, vdova l. 1953 umrlega moža Arthurja, sestra Johna (Maine), pok. Josepha, pok. Michaela in pok. Andrewa. Pogreb bo jutri popoldne ob 1.30 iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. na Lakeview pokopališče.

Helen Krivacic
V St. Alexis bolnišnici je umrla v torek 85 let stara Helen Krivacic z 2118 Garden Drive, Willowick, roj. Barisic v Karlovcu na Hrvaškem, od koder je prišla v ZDA l. 1906, vdova l. 1962 umrlega Michaela, mati Johna, Michaela, Louisa, Thomasa in Petra, 10-krat stara mati, 2-krat prastara mati. Pokojna je bila članica HBZ št. 99. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62 St. v soboto ob 8.30, v cerkev sv. Vida ob 9., nato na Kalvarijo.

Priprave za vmetitev predsednika se začele

WASHINGTON, D.C. — Do vmetitve predsednika ZDA je še daleč, saj ga nismo še niti izvolili, pa so vendar začeli tu s pripravami za to slovesnost. Pretekli ponedeljek so pripeljali prve kupe lesa za gradnjo slavnostne tribune.

Fanalizem jemlje Angeli Davis sposobnost spoznati resnico?

V Sovjetski zvezi, kamor je šla pretekli mesec na obisk, so ameriško črno Angelo Davis sprejemali z izrednimi častmi in ji izkazovali pozornost kot kaki narodni junakinji. Slične časti in priznanje ji dajejo tudi druge komunistične države z Jugoslavijo vred. Ko beremo poročila o vsem tem, je prav, da preberemo tudi, kar je v odprtem pismu pod naslovom "Vi ne smete molčati" v znanem pariškem listu "Le Monde" in v londonskem "Times" pisal Angeli Davis Jiri Pelikan, bivši ravnatelj češkoslovaške televizije v Pragi, predsednik parlamentarne komisije za zunanjo politiko CSR in član Centralnega komiteta Komunistične partije CSR, ki živi sedaj v begunstvu. Med drugim piše tole:

"Draga Angela Davis!

Meir: Pomori ne bodo preprečili naporov za iskanje miru z Arabci

Predsednica vlade Izraela je dejala v parlamentu, da nasilja in umori ne bodo menjali izraelskih načel za mir z Arabci.

JERUZALEM, Izr. — Arabsko nasilje ne bo pokvarilo našega človečanskega značaja in ne bo ustavilo našega napora pri iskanju miru, je dejala Golda Meir v knesetu v posebni izjavi o umoru izraelskih atletov od strani arabskih teroristov v Muenchenu na Nemškem tekem pretekle olimpiade.

Golda Meir je ostro obsodila vse arabske države, ki podpirajo nasilja arabskih teroristov. Iz obsodbe je bila izzeta edino Jordanija, ki je napad arabskih teroristov javno obsodila že prej. Izjava o pripravljenosti iskati dalje mir z Arabci je v nasprotju z izjavo zunanjega ministra Abbe Ebana štiri dni prej, da bodo razgovori o miru odloženi, dokler ne bodo iztrebljene teroristične organizacije. Eban je dejal, da se bo Izrael pogajal šele, ko bodo podvezeti prvi resni koraki proti terorizmu.

Predsednica vlade je razkrila, da je bil visok izraelski varnostni uradnik v Muenchenu, ko so arabski teroristi imeli ujeti izraelske atlete, da pa ga nemške oblasti niso vprašale za nasvet. Njegovo poročilo bo služilo kot važen doprinos izraelski preiskavi o muenchenskem pomoru.

Kneset, kot se izraelski parlament imenuje, je skoraj soglasno podprl vlado v njeni "odločnosti in pravici varovati izraelske zastopnike in državljane z vsemi razpoložljivimi sredstvi". Edino komunistična partija se je glasovanja o tem vzdržala.

ZN ne morejo mirno gledati rastočega nasilja

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Glavni tajnik ZN Kurt Waldheim je dejal na tiskovni konferenci časnika, da ZN ne morejo biti gluhi na opozorila ob naraščajočem terorizmu in dejanjih nasilja po vsem svetu, oni morajo podvzeti korake, ki bodo ta nasilja preprečili. K. Waldheim je govoril o ZN,

Koreji se pogajata

SEOUL, J. Kor. — Včeraj je prišlo sem zastopstvo Rdečega križa Severne Koreje, da nadaljuje s pogajanjimi za združitve ločenih družin, ki so se začela pretekli teden v glavnem mestu Severne Koreje Pyonyangu.

Zastopnike Severne Koreje so sprejeli z vsem gostoljubjem na banketu z izbranimi domačimi in znanimi zahodnimi jedmi ter pijačami, z domačo, klasično in moderno zahodno glasbo. Vodnik delegacije Severne Koreje Kim Tae-hi je dejal: Mi hočemo odstraniti medsebojno nezaupanje. On in njegova delegacija je prišla včeraj jutraj v Južno Korejo pri Panmunjomu in se v črnih Cadillacih pripeljala v glavno mesto Seoul.

Družine so ločene od korejske vojne, ki se je začela junija 1950, katera pa še vedno ni zaključena z mirom, ampak samo s premirjem. Ob črti premirja si še vedno stojita nasproti sovražni armadi. Sedanji razgovori so sledili uspešnim pripravljanim razgovorom, ki so se vlekli več mesecev.

Nov poskus množičnega javnega prevoza odprti

OAKLAND, Calif. — Vprašanje javnega množičnega prevoza je pereče po vsem svetu v velikih mestih, prav posebno pa še v ZDA. Predloženo so bile različne rešitve, ki pa doslej še niso dokazale, da bodo uspešne.

Ta teden so odprli del novega sistema, ki obsega področje San Franciscas, Oaklanda in druga naselja ob Zalivu med njima. Sistem sestavlja avtomatizirana železnica BART, ki naj bi priregnala množice, ki so se doslej vozile z avtomobili. Novi sistem je stal okoli 1.5 milijona ter obsega 75 milj železniških prog na površini, pod njo in nad njo, pa tudi 3.6 milj dolg predor pod Zalivom.

Zupan San Franciscas Alioto je dejal, da bodo z novim sistemom množičnega prevoza "zmagali in zadali močan udarec okuževanju zraka in okolja", ki ga povzročajo obsežen avtomobilski promet. Drugi so predvidevali in hočejo počakati na odziv javnosti.

Po pisanju Victorja Louisa v londonskem listu naj bi bile ZDA in ZSSR pred podpisom trgovinske pogodbe, v okviru katere naj bi medsebojna trgovina do leta 1977 porastla na letno okoli 4.9 bilijonov.

Predsednikov pomožni tiskovni

In vendar zapor ni glavna oblika zatiranja na Češkoslovaškem. Deset in deset tisoč državljanov nima od česa živeti, ker so izgubili delo zaradi svojega političnega prepričanja. Največji pisatelji morajo molčati; gledališča, ki niso ubogala, so bila zaprta...

Prav zaradi tega vi, Angela Davis, in milijoni, ki vas podpirajo, in ki verujejo v socialistično družbo, ne smete več molčati nad tem kršenjem človečanskih pravic v deželah, ki se proglašajo za "socialistične" in ki s svojim ravnanjem jemljejo zaupanje v socializem bolj kot katera koli reakcionarna propaganda."

Angela Davis doslej na to pismo še ni odgovorila. Je tudi malo verjetno, da bo, če sodimo po izjavi, ki jo je dala, ko je stopila v Sovjetsko zvezo, to "čudovito deželo".

KISSINGER JE KONČAL RAZGOVORE V MOSKVI

Dr. Henry Kissinger, glavni svetovalec predsednika Nixona za narodno varnost, je včeraj končal tridnevne razgovore z vodniki Sovjetske zveze v Moskvi in se preko Londona in Pariza podal domov. Pred odhodom je dejal, da sta obe strani z uspehom razgovorov zelo zadovoljni.

MOSKVA, ZSSR. — Dr. Henry Kissinger je priletel sem v nedejo in se razgovarjal z vodniki Sovjetske zveze še tudi včeraj, ko bi naj bil po prvotnem načrtu na ogledu Leningrada. Svetovalec predsednika Nixona se je razgovarjal z L. Brežnjevim, glavnim tajnikom Komunistične partije, z A. Kosyginom, predsednikom vlade ZSSR, in z zunanjim ministrom A. Gromikom. V razgovore naj bi bila vključena vsa važna mednarodna vprašanja, Vietnam, Evropska varnostna konferenca in vzajemno zmanjšanje oboroženih sil v Srednji Evropi, Srednji vzhod in SALT, pa tudi gospodarski odnosi med ZDA in ZSSR.

Ko so časniki dr. Henryja Kissingerja vprašali pred odhodom iz Moskve o uspehu in vsebini razgovorov, je dejal, da sta obe strani z njimi zadovoljni, poročilo o tem pa bo objavljeno ob določenem času. Na vprašanje o sporazumu o obsežni medsebojni trgovini je Kissinger odgovoril, da je to vprašanje uganjanje.

Angela Davis hodi po ZSSR kot junakinja

MOSKVA, ZSSR. — Ameriška črka Angela Davis je dobila ključ od starodavnega mesta Samarkand v Aziji kot njegov izredni gost, pa bila imenovana tudi za častno profesorico univerze v Moskvi. Povsod jo sprejemajo kot pravo narodno junakinjo in ji izkazujejo časti, ki so običajno pridržane le visokim tujim državnim gostom.

Poleg Moskve je obiskala tudi Leningrad in Leninovo rojstno mesto Uljanovsk, govorila je na delavskih zborovanjih in bila sprejeta na seji Centralnega komiteta Komunistične partije ZSSR.

V svojih govorih in izjavah hvali Angela Davis sovjetsko politiko in sovjetski sistem s tako vnemo in zagnanostjo, da vzbuja pri nekaterih, ki poznajo stvarnost, dvom vase in v svoje izjave.

Neki ruski poznavalec položaja, ki ni posebno vnet za sovjetsko uradno politiko, je dejal svojemu ameriškem znancu: Ali je bedak ali ni odkrita? Meni se zdi, da s svojimi izjavami tu škoduje svojim lastnim rojčkom doma. Pri tem je mislil na izjave Angele Davis o izvajanju Leninovega načela o pravicah narodnosti v ZSSR in o zapostavljanju narodnostnih in rasnih skupin v ZDA.

Pri nemških volitvah pojde za pokojnine

BONN, Nem. — Čeprav ima Nemčija odlično socialno zakonodajo z zavarovanjem za bolezen, onemoglost, brezposelnost in pokojnine, je vendar to vprašanje v ospredju, ko se Nemci pripravljajo na nove parlamentarne volitve.

Dosedaj dobi nemški uposlenec v okviru obveznega pokojninskega zavarovanja pokojnino v obsegu 60% svoje zadnje povprečne plače. To je zdaj nekako \$161 mesečno za tistega, ki je za pokojnino plačeval 40 let.

Madžari ponujajo fazane in jerebice

DUNAJ, Avstr. — Madžarska izvozna podjetja ponujajo tu po znižanih cenah fazane, jerebice in še vrsto drugih znanih posebnosti, ko se dežela trudi, da bi prišla do čim več deviz.

Ponujajo tudi žabje krake,

Iz Clevelanda in okolice

Krofi naprodaj — V soboto po 11. uri dopoldne bo Oltarno društvo fare sv. Vida prodajalo krofe v farni dvorani pri Sv. Vidu.

Posebna prodaja — V Norwood Appliance & Furniture na 6202 St. Clair Avenue imajo posebno prodajo SEALY žimnic. Več v oglasu!

Narodnostni vrt na Mallu — Zupan R. J. Perk se je obrnil na zvezno vlado za podporo, s katero naj bi preuredili Mall sredi mesta v "Narodnostni vrt" kot nekako dopolnilo Kulturnih vrtov, ki jih že dalj časa skušajo obnoviti. Ti vrtovi so bili v času župana C. Stokesa skrajno zanemarjeni in delno naravnost vandalsko uničeni. Hudo prizadet je bil tudi Jugoslovanski kulturni vrt, prvi južno od St. Clair Avenue v znanem Rockefellerjevem parku.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Ameriška letala B-52 so bombardirala rdeče vojaške cilje na obeh straneh Demilitarizirane cone. Vladne sile so zasedle del Citadele v Quang Triju, del pa je še vedno v rdeči oblasti. — Pretekli teden je bil v vojaških operacijah mrtev en Amerikanec, 3 so pogrešani, 8 pa ranjeni.

NEW YORK, N.Y. — Stirje protivoini aktivisti pod vodstvom Dillingerja so včeraj odpotovali v Hanoi sprejeti tri vojne ujetnike, ki jih je Severni Vietnam odločil pustiti na svobodo. S četvorico sta na poti v Hanoi tudi žena od enega izmed jetnikov in mati drugega.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj so našli v glavnem uradu demokratske stranke še eno prisluškovalno napravo. Niso gotovi, ali je bila ta tam še v juniju in so jo tedaj preiskavi spregledali ali pa je bila postavljena kasneje.

NEW YORK, N.Y. — Louis Harris je pri zadnjem povpraševanju javnega mnenja ta mesec ugotovil za Nixona 63% povprašanih, za McGovern pa le 29%. To je v teku enega meseca 11% pridobitve za Nixona.

CASTEL GANDOLFO, It. — Papež Pavel VI. je včeraj v govoru o čistosti ostro obsodil spolno razbrzdanost, ki vodi ljudi v "prostaštvo, hudobijo, žalost..."

Islandska stražna ladja nastopila proti angleški ribiški ladji

REJKJAVIK, Island. — Velika Britanija ne priznava nove meje za obalne vode, proglašene pretekli mesec, ki prepoveduje tujim ribičem lov rib v pasu 50 milj od obale.

Islandska stražna ladja Aegir je pretekli teden odtrgala mrežo neki britanski ribiški ladji, ki je lovila v prepovedanem obalnem pasu. Ta teden je druga stražna ladja odtrgala mrežo britanski ribiški ladji Lucida. Angleži protestirajo, kaj drugega pa doslej za varstvo svojih ribiških ladij niso storili.

golobe, polže, pijavke in vse drugo, kar si kdo želi in po čemer je povpraševanje na zahodu.

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 177 Thurs., Sept. 14, 1972

Ameriška produktivnost spet raste

Naše gospodarstvo je v zadnjih desetih letih zašlo v nekako mrtvilo in v njem obtičalo. Gospodarstvo je delalo za vsakdanje potrebe, pa istočasno tudi za potrebe vojskovanja v Vietnamu. Delovna sila je bila v celoti zaposlena, dela in zaslužka je bilo dovolj za vse in za vsakega, kdor je le hotel delati. Seveda je bilo v takih razmerah povpraševanje po delavcih veliko in nadzor nad delom v podjetjih manjši.

Tako je prišlo ponekod do manjše produkcije in celo tudi do slabše kakovosti izdelkov. Prenekateri kupci so se pritoževali, da izdelki niso več, kot so bili nekdaj. Jezili smo se nad zanikrnostjo podjetij in prenekateri so se v nejevolji odločili za nakup tujih izdelkov, o katerih so bili prepričani, da so boljši od domačih.

Kupovali smo vedno več v tujini, tam pa so se našim izdelkom bolj in bolj odpovedovali, ker so bili za nje dragi, četudi so bili dobri. Na splošno je ameriško blago v tujini še vedno ohranilo dober glas, četudi je prišlo tu in tam do pritožb. Povečan uvoz in zmanjšani izvoz je spravil našo trgovinsko in s tem tudi plačilno bilanco v hude težave. Lani smo prvič imeli v obeh večji primanjkljaj, letos pa vse kaže, da bo ta še veliko večji.

Med tem je omejevanje vojskovanja v Indokini povzročilo zmanjševanje naših oboroženih sil. Trenutno imamo v njih milijon manj ljudi, kot smo jih imeli pred 4 leti. Za manjše oborožene sile in manj vojskovanja je potrebno tudi manj vojnih potrebščin, zato je vojna industrija omejila svojo produkcijo in postopno odpustila dober del svojega delavstva. Tako je v zadnjih dveh letih brezposelnost očitno rastla in se povzpela na okoli 6% ter se šele v zadnjih mesecih zopet nekaj zmanjšala.

Pomanjkanja delavstva ni več, pač pa je pomanjkanje delovnih mest. V takih razmerah tisti, ki zaposlitev imajo, bolj pazijo, da jo ne izgubijo. Pri delu so pazljivejši in pridnejši. To se je začelo v zadnjih mesecih očitno poznati. Porastla je splošna industrijska produkcija, porastla pa je tudi produktivnost vsakega posameznega delavca, njegova učinkovitost.

To bo imelo dobre posledice ne le za podjetja, ampak za vse naše narodno gospodarstvo. Blago postaja zopet boljše kakovosti, ker je produktivnost večja, je mogoče ohraniti obstoječe cene ali pa jih v nekaterih slučajih celo znižati. Ker je bila zmanjšana vrednost dolarja, je s tem postalo ameriško blago v tujini cenejše in gospodarski vodniki in drugi strokovnjaki upajo, da bo to postopno privedlo do povečanja ameriškega izvoza in zmanjšanja uvoza, kar bo okrepilo vrednost našega dolarja v tujini.

Po podatkih "Business Week", znanega časopisa, ki se ukvarja z gospodarskimi vprašanji, je produktivnost začela v letošnjem letu rasti hitreje skoraj na vseh gospodarskih področjih. Časopis trdi v posebni izdaji, ki je izšla ta mesec, da je produktivnost posameznega delavca v ZDA najvišja na vsem svetu in da še naglo raste.

Po uradnih podatkih Delavskega tajništva je produktivnost na posamezno povprečno delovno uro rastla v prvem letošnjem četrtletju za 3%, v drugem pa je nepričakovano poskočila kar na 6%. Kljub vsemu pisanju, govorjenju in kritiziranju je ameriški delavec v produktivnosti povprečno pred vsemi v modernih industrijskih državah. Ko ameriški delavec naredi za \$100 vrednosti, jo njegov nemški tovariš za \$74, japonski pa za \$56. Seveda je to povprečje in so razne izjeme.

Ameriško gospodarstvo je v tekmi z gospodarstvi drugih dežel, ameriška industrija mora biti sposobna tekmovalna na svetovnih trgih tako v ceni kot v kakovosti izdelkov, če naj krije s svojimi izkupički potrebe naše dežele po nakupih v tujini. Treba je torej gledati stalno, kje je mogoče učinkovitost delavca in podjetja povečati, izpopolniti. Seveda moramo pri tem paziti, da delavca ne preženemo, da podjetnik ne zahteva od njega več, kot ta dejansko zmora. Pospešitev produktivnosti je koristna le tedaj, če ostane kakovost izdelkov enaka.

Ne smemo pozabiti, da je potrebno tudi izboljšanje kakovosti izdelkov. Tehnika, znanost in tehnologija napredujejo, v skupnem naporu iščejo nove izdelke, nova sredstva in se trudijo za izpopolnitev sedanjih. Tudi na tem polju moramo biti vodilni, če hočemo v mednarodni tekmi obstati.

Gospodarski strokovnjaki poudarjajo, da je čas pustljivosti in lagodnejšega dela v industriji minil. Plače je mogoče povišati le, če je istočasno povečana učinkovitost dela, povečana produkcija, ki naj krije stroške za večje plače. Višanje plač brez enakovrednega povečanja učinkovitosti dela pomeni nujno višanje cene izdelkov. Če so ti predragi, izginejo s trga, ker jih nihče ne kupi. Podjetje je prisiljeno ustaviti obrat in delavci so brez posla. V pretek-

lih mesecih smo videli, kako so se ponekod unije prostovoljno odpovedale dogovorjenemu povišanju plač in ponekod dopustile celo znižanje teh, da so dale podjetju možnost tekmovalnosti in obstanka.

Vzrok temu je dejstvo, da so plače v ameriški industriji v preteklem desetletju rastle dvakrat tako naglo kot učinkovitost dela. V tem času je ostali industrijski svet ameriško industrijo v pogledu učinkovitosti začel dohajati. Saj je v zadnjem desetletju učinkovitost dela v državah Skupnega trga rastla letno za povprečno po 6%, na Japonskem pa celo za 11%!

Amerika si je zdaj zavihala rokave in se znova pogna na v tekmo. To je za našo bodočnost dobro znamenje!

BESEDA IZ NARODA

Milwauški zapiski

NOVA UČITELJICA. — Pri Sv. Janezu so letos odprli 7. razred. Vsako leto postopoma to delajo. Le prvo leto, ko so odprli šolo, so odprli tri razrede. Težava je vedno dobiti primerne učiteljske moči. Jih je dosti na razpolago, Le ne veš, kdo je bolj sposoben in na koga se lahko zaneses. Kakor mi je znano, želijo pri Sv. Janezu, da so učitelji ne samo dobro podkovani v poklicu, ampak tudi versko dobro usmerjeni. Do sedaj so imeli srečo. Tako tudi letos. Kakor po naključju je prišla Milka Modic vprašat v času, ko so iskali učiteljske moči, če potrebujejo kako učiteljico. Kakor sem pozneje zvedel, je župnik Milko dobro poznal in kmalu sta se zmenila in tako je Milka postala skoraj čez noč učiteljica v šoli pri fari sv. Janeza. Uči 6. razred in pravijo, da se je prav dobro zvladala.

LAJŠKI PRIDIGAR. — Čudno se sliši, pa je bilo le tako. Tudi to se je zgodilo pri Sv. Janezu in sicer prvokrat v zgodovini te fare. Namesto redne pridige na prvo nedeljo v septembru je nastopil predsednik Društva Najsv. Imena. Poprosil je župnika, če bi lahko on nagovoril ljudi in jih poprosil, da vstopijo v razna društva. Sam je seveda predvsem poudarjal pomen društva. Govoril je pri vseh sv. mašah. Svoj govor si je lepo napisal in ga je več ali manj rekal. Vendar s poudarkom, da je vsakdo vedel, da je to njegov sestavek in da misli resno, o čemer govori. Čim večkrat je govoril, boljše je bilo. Le pri slovenski sv. maši si ni upal govoriti, ker ne obvlada slovenskega jezika. Nič zato. Mu vseeno damo priznanje, da se je toliko okorajžil in povedal ljudem, kar mu je ležalo na srcu. Ni to lahko. Posebno v današnjih časih ne, ko ljudje tako neradi slišijo resnico, pa če je še tako lepo podana. Njegovo ime je Robert Contrucci. Po poklicu je advokat in je navajen govoriti. Vendar je priznal, da so se mu kolena tresla, ko je stal tam pred občinstvom, in videl, kako so vse oči vanj uprte. Tudi je priznal, da ni lahko govoriti, pa čeprav ima vse napisano. Sedaj vsaj malo ve, kako se duhovnik počuti, ko mora vsako nedeljo na prižnico, pa če se dobro počuti ali ne. Zanimivo opazovanje. Več takih opazovanj, pa bi tudi kake druge sodbe bile drugačne.

NA POČITNICA. — Vsako leto približno ob tem času pride na obisk k svojemu bratu p. Pelagij Majhenich. Njegov brat Ernest je organist pri Sv. Janezu. P. Pelagij je tudi letos prišel. Zakaj je skoraj vsako leto, ko je tu, tako slabo vreme. Saj ni drugega kot dež. Pri slabem vremenu je človek vsaj doma in nemoteno klepetati. Poleg tega je dela okrog hiše tudi dovolj, če bi že rad mugal. No, naj že bo, kakor hoče, prav gotovo ga je brat vesel kakor tudi vsi njegovi prijatelji in mu želijo prav lepe počitnice. Seveda, če se sonce smeje, se vse drugo smeje. Če pa tega ni, je pa bolj žalostno.

UMRL JE. — Mirno je zaspal v Gospodu, potolažen s tolažili sv. vere Wolfgram J. Spaeth. Bil je v 67. letu starosti. Zapuščena žena Ruth, sina Antona in tri vnuke in vnučinke. Starejši Slovenci se ga bodo še spominjali. Prevzel je trgovino, ki se je nahajala poleg stare cerkve sv. Janeza in ki jo je imel več let v posesti pokojni Jože Luzar. Pokojni Spaeth je bil znan, da zna delati slovenske klobase. Naučil ga jih je delati pokojni Luzar. Ko je bilo vprašanje, kako se klobase delajo, navadno nihče ni rad tega povedal. Vsakdo je imel svoj poseben način. Luzarjeve so bil še posebej znane. Ko je torej Spaeth prevzel trgovino, ga je gospod Luzar tudi naučil delati klobase. Naučil se je tako dobro, da je bil znan daleč naokrog. V kolikor je meni znano, je dobil celo ponudbo iz San Francisca, da naj gre tja in odpre trgovino samo za slovenske klobase, pa je pokojni Spaeth odgovoril, da je že nekoliko prestar za to. Posebno za božič in veliko noč so ga ljudje nadlegovali od daleč in blizu za slovenske (kranjske) klobase. Ko je g. Spaeth trgovino opustil zraven cerkve sv. Janeza in se preselil, je bil še vedno znan po klobasah. Vendar ni mogel voditi trgovino, ker ga je zadela kap, od katere se ni nikoli prav opomogel. Prišlo je tako daleč, da je moral trgovino popolnoma opustiti, dokler ni končno smrt rekla: pridi. Naj mu sveti večna luč. Bil je zelo blaga duša.

KATOLIŠKA ZVEZA. — Ustanovljena je bila Katoliška zveza za državo Wisconsin. Namen te zveze je mnogoteran. Naj jih navedem le nekaj: Pospeševati kot katoliški državljani dobrobit ljudstva države Wisconsin v posredovanju človeških in verskih vrednot, skupnim vsem državljanom. Začeti in podpirati pozitivna dejanja v splošno dobro. Nadaljevati raziskovanje in proučevati družabna — etična vprašanja in posredovati izsledke z interesiranimi osebami in zavodi. Skrbeti za izmenjavo idej in znanja ljudstva škofij države Wisconsin. Izraziti raziskano mnenje o civilnem zakonu in o nameravani zakonodaji. Oblikovati in izraziti mnenje in miselnost v prid cerkve v državi Wisconsin v stvareh, ki se tičejo splošnega dobra.

Kdo lahko postane član te zveze? Člani so lahko duhovniki, redovniki in lajki. Ti prispevajo svoj delež s tem, da so udeleženi pri eni od treh komisij. Prva komisija se predvsem zanima za družabne razmere. Druga komisija ima pred očmi krščansko vzgojo in tretja komisija je za peča raziskavo in razvojem. Iz vsega tega izgleda, da je to važen organ za katoliško življenje v državi Wisconsin in da se bo še razvilo. Svoj sedež ima na 16 N. Carroll Street, Madison, Wisconsin 53703; Charles M. Phillips, Executive Director. Naslov: Wisconsin Catholic Conference. Zvezin obstoj podpirajo vsi škofje iz države Wisconsin. Država Wisconsin ima pet škofij. Ko bom imel malo več časa, bom pogledal, kako je kaj s katoliškim prebivalstvom v naši državi. Me zanima.

IGRIŠČE DELAJO. — Društvo Najsv. Imena pri Sv. Janezu se je odločilo, da bo zgradilo igrišče za šolske otroke. Otroci so se sedaj igrali kar na parkirnem prostoru, kar pa ni vedno primerno. Igrišče bodo seveda lahko uporabljali tudi drugi. Igrišče je pred vsem mišljeno za zbijanje žoge, ki ji Amerikanci pravijo baseball. Igrišče bo pa uporabno tudi za druge igre, ki zahtevajo gibanje na prostem. Dosedaj so že zravljali prostor in označili štiri polja, kjer se igratce zaustavi v razmerju z udarcem žoge. Postavili so tudi žograj, da tako preprečijo, da žoga ne zaide na prepovedano polje in da ne napravi škode. Radi vidimo take podjetne načrte in zanimanje za mladino. Tako imajo oboji veselje. Stari, pa imajo prostor, kjer se najdejo in preizkušajo svoje moči in krešjejo svoje značaje.

Matt Tekavec obhajal 70-letnico

Matt Tekavec

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 10. sept. 1972, so prijatelji priredili lepo slovesnost splošno znanemu in priljubljenemu Matt Tekavcu za njegovo 70-letnico.

Ob 11.30 popoldne je bila v ta namen darovana sv. maša v cerkvi Marije Vnebovzete v Collinwoodu, ki jo je opravil č. g. pater Fortunat Zorman iz Lemonta. Sorodniki in številni prijatelji so napolnili prednje klopi v cerkvi. Pater Fortunat je v pridigi lepo razlagal, kako se naj v vsakdanjem življenju odraža krščanska ljubezen do bližnjega. Na koru so pod vodstvom organista Janeza Riglerja med sv. mašo mogočno prepevali slovenske cerkvene pesmi.

Takoj po sv. maši so se prijatelji družine Matt Tekavca zbrali v šolski dvorani Marije Vnebovzete, kjer je za "surprise party" bilo pripravljeno okusno kosilo. Gostje so kmalu polno zasedli lepo pripravljena omizja. Slovesnosti praznovanja Tekavčeve 70-letnice so se udeležili sledeči duhovniki: domači župnik č. g. Victor Tomc, č. g. Jože Varga, župnik od sv. Lovrenca, č. g. pater Fortunat Zorman iz Lemonta in dr. Pavel Krajnik od Marije Vnebovzete, Collinwood.

Program je vodil g. Ivan Tomc, ožji rojak Matt Tekavca. Med kosilom so igrali "Mlači harmonikarji".

Najprej so nastopili pevci pod vodstvom g. Ivana Riglerja in lepo zapeli "Pridi Gorenje". Za njimi so nastopili mladi pevci, ki jih je dobro naučil g. Rudi Knez: Mary-Ann Gorše, Helena Nemeč, Marica Nemeč, Olga Jereb, Milan, Stanko in Bernarda Knez, ki so z ubranimi otroškimi glasovi navdušili poslušalce.

Slavljenec Matt Tekavec je naprej pozdravil g. Ivan Tomc in v kratkem nagovoru nakazal njegovo vsestransko plodovito delovanje. Lepo se je tudi zahvalil patru Fortunatu za slovensko sv. mašo in lepo slovensko pridigo.

Prvi je potem pozdravil slavljenca in navzoče goste domači župnik č. g. Victor Tomc, ki je nanzal spomine na Tekavčev rojstni kraj Bloke, da je tam tudi bil rojen njegov dobrotnik rajni msgr. Ponikvar, ki je pomagal njemu in skupno 30 duhovnikom, da so se izsolali za

IGRIŠČE DELAJO. — Društvo Najsv. Imena pri Sv. Janezu se je odločilo, da bo zgradilo igrišče za šolske otroke. Otroci so se sedaj igrali kar na parkirnem prostoru, kar pa ni vedno primerno. Igrišče bodo seveda lahko uporabljali tudi drugi. Igrišče je pred vsem mišljeno za zbijanje žoge, ki ji Amerikanci pravijo baseball. Igrišče bo pa uporabno tudi za druge igre, ki zahtevajo gibanje na prostem. Dosedaj so že zravljali prostor in označili štiri polja, kjer se igratce zaustavi v razmerju z udarcem žoge. Postavili so tudi žograj, da tako preprečijo, da žoga ne zaide na prepovedano polje in da ne napravi škode. Radi vidimo take podjetne načrte in zanimanje za mladino. Tako imajo oboji veselje. Stari, pa imajo prostor, kjer se najdejo in preizkušajo svoje moči in krešjejo svoje značaje.

Končno je bil poklican, da nekaj pove glavni organizator te slovesnosti Tekavčeve 70-letnice g. John Petrič. Spomnil se je časov, ko se je 4. julija pred 25 leti prvič srečal z njim na avtobusu na romanju v Lemont. Od tistega prvega srečanja sta ostala vedno iskrena prijatelja in sodelavca. Od srca čestita Matt Tekavcu in njegovi družini ter srčno želi, da bi v zdravju še mnogo let skupaj delali. Po nagovorih in čestitkah se je slavljenec Matt Tekavec g. Petriču zahvalil, da se ga je ob nje-

duhovnike. Pri obujanju spominov na ta leta je prisrčno čestital Matt Tekavcu in izrazil veselje, da Matt Tekavec obhaja svojo 70-letnico v fari Marije Vnebovzete, ker je veliko dobrega storil za to župnijo.

Za njim je pozdravil slavljenca in goste č. g. pater Fortunat Zorman iz Lemonta. Povedal je, da je zelo rad prišel iz Lemonta na to slovesnost, ker Tekavčeve delovanje ni omejeno samo na slovensko okolico, kjer živi, ampak je njegovo delo razširjeno med Slovenci po vsej Ameriki. G. Matt Tekavec je gojil veliko ljubezen do Lemonta, ki je sedaj versko središče za Slovence v Ameriki. "Ave Marijo" je naročil že leta 1921 in od takrat skrbno hrani vse številke. Tekavčeva zasluga je tudi, da se je razčistil Baragov rodovnik. Pater Fortunat se je slavljenču lepo zahvalil za vse njegovo delo na verskem polju, pozdravil tudi gospe Tekavec in obema želel še mnogo let srečnega družinskega življenja.

Na odru so zatem nastopili člani "Mladih harmonikarjev", ki jih pili g. Rudi Knez in sicer: Ivan Gorše, Tone Nemeč in Milan Knez, ki so nam zaigrali poskočne slovenske melodije. Č. g. Jože Varga, župnik pri sv. Lovrencu, je nato stopil k zvočniku in se potopil, da po muziki ljudje ne poslušajo radi govora, zato bo kratak. Slavljenca Matt Tekavca je pozdravil v imenu Slomškove zveze za Ameriko in Kanado. Podčrtal je Tekavčeve marljivo sodelovanje pri Slomškovi krožkih. Taki delavci običajno v javnosti ne dobivajo priznanja, zato je ob tej slovesnosti najbolj primeren čas, da mu v imenu Slomškove zveze za Ameriko in Kanado in v imenu vseh Slomškovi krožkov poklanja plaketo in zahvalo in priznanje, da bodo tudi njegovi vnuki lahko še ponosni na svojega starega očeta. Bog živi slavljenca Matt Tekavca in njegovo družino!

V imenu Misijonske zveze je Ivanka Pograjc slavljenču Matt Tekavcu izročila v Rimu izdelano priznanje - papeški blagoslov - za njegovo vneto delovanje za Katoliške misijone.

V imenu Misijonske zveze — č. g. Charles Wolbanga je slavljenca pozdravil g. Rudi Knez. Za njim je g. Janez Ovsenik pozdravil slavljenca in njegovo ženo Anico. V daljšem govoru je orisal Tekavčeve vsestransko delovanje, posebno pa je podčrtal njegovo odločnost, da je vedno in povsod neustrašeno branil resnico in govoril in s svojim pisanjem. Za vsako stvar, o kateri je bil prepričan, da je pravilna, se je vneto potegoval in jo dosledno zagovarjal. Z Matt Tekavcem že mnogo let skupaj organizirata romanja v Lemont.

Vodja programa je nato naprosil g. Franka Turka, da še on malo opiše, kako sta s Tekavcem v šoli na Blokah skupaj hlače trgala. G. Frank Turek je hudo mišljeno in posrečeno opisoval takratne primitivne šolske razmere v dvorazredni šoli na Blokah in je pri tem namignil, da je slavljenec Matt Tekavec najbrž zato tako pameten, ker je hodil v šolo, ki je bila v kraju Sv. Duh in se ga je zato več prijelo.

Končno je bil poklican, da nekaj pove glavni organizator te slovesnosti Tekavčeve 70-letnice g. John Petrič. Spomnil se je časov, ko se je 4. julija pred 25 leti prvič srečal z njim na avtobusu na romanju v Lemont. Od tistega prvega srečanja sta ostala vedno iskrena prijatelja in sodelavca. Od srca čestita Matt Tekavcu in njegovi družini ter srčno želi, da bi v zdravju še mnogo let skupaj delali. Po nagovorih in čestitkah se je slavljenec Matt Tekavec g. Petriču zahvalil, da se ga je ob nje-

govori 70-letnici spomnilo toliko prijateljev. Spominjal se je težkega življenja v mladosti. V družini je bilo 11 otrok in jih je vse hudo prizadela že prva svetovna vojska. V drugi svetovni vojski je bila njegova rojstna domačija do tal požgana in je sedaj tam vse izbrisano, kjer je nekoč bil njegov dom. Tudi on se spominja, kako se je pred 25 leti prvič srečal z John Petričem in sta potem vedno sodelovala za Barago, pri Slomškovi krožkih in pri Misijonski znanstveni akciji. Za vse delo mu ni žal, ker je prepričan, da je deloval za dobro stvar. Lepo se zahvali za prijateljsko pozornost in prijaznost pri tej slovesnosti za njegovo 70-letnico.

Pred zaključkom je vodja programa g. Ivan Tomc še predstavil navzoče: dr. Franka Kerana, Jakoba Strekal in Jožeta Melaherja, urednika za slovenski del "Amerikanskega Slovenceva", brata Antona Tekavca in navzoče člane Tekavčeve družine in se zahvalil pridnim organizatorjem za to slovesnost: g. Prosenu in gospej Urankarjevi ter vsem kuharicam, ki so izvrstno vse pripravile.

Pevci pod vodstvom g. Riglerja so za zaključek zapeli: Happy birthday in Kol'kor kapljic, tol'ko let ter En hribček bom kupil. Nato so še gostje posamezno pozdravljali in čestitali Matt Tekavcu in gospej Anici.

Slavljenec Matt Tekavec je bil rojen 13. oktobra 1902. V Ameriko je prišel leta 1920. V K.S.K.J. je pristopil leta 1925 in sicer najprej k sv. Jožefu št. 169, sedaj pa je član in blaginjski društva sv. Kristina št. 219 K.S.-K.J.

"Amerikanski Slovenec" se pridružuje številnim čestitkam in želi dolgoletnemu članu in uradniku K.S.K.J. še mnogo let zdravja v zadovoljnem družinskem življenju.

Jože Melaher

Slovenska vrtna veselica na Izletniškem središču ADZ

V soboto, 16. septembra, in v nedeljo, 17. septembra, bo na Izletniškem središču ADZ v Leroyju velika, prava slovenska vrtna veselica, katere čisti dobriček pojde za Slovenski starostni dom na Neff Road v Clevelandu.

Na veselici bo igralo osem orkestror, med njimi "Veseli vandrovčki" iz Toronta, ki so letos gostovali v Sloveniji in vzbudili kar dosti zanimanja in želi precej priznanja.

Od domačih orkestror bodo nastopili Al Tercek, Al Novak, Bob Timko, Richie Vadnal, Vandrovci in Ray Champa.

V soboto bodo začeli s slavljenjem in veseljem ob štirih in petih urah pečeno meso raznih vrst. Frank Sterle od Slovence Country House in njegovi sodelavci bodo poskrbeli za hradno, druga osvežila in okrepčila ter gledali, da bo vse potekalo v redu in veselju.

Vstopnina je \$1.50, za člane ADZ le \$1.00, če pri vstopu predložijo svojo člansko izkaznico.

P. O.

Dežela kavčuka

Brazilija je okoli leta 1900 pridobila in izvozila do 99% vsega kavčuka na svetu. Izkoriščali so naravne nasade. Kljub prepovedi izvoza kavčukovih dreves, so di iztihotapili in jih začeli gojiti v južni Aziji, ki je postala v naslednjih desetletjih glavni producent kavčuka na svetu.

F. S. FINZGAR:

SILVESTER

Kakor je bilo v sobi mračno in je zlobni dedec imel eno samo oko, je vendar opazil Silvestrovo krettnjo. Skočil je od mize k ležišču in zgrabil za roko, ki je držala molek.

"Kaj sanjaš, fante? Misliš, da te pestuje mati?"

"Ne sanjam," je dejal Silvester, "ne sanjam, molil bom."

Tedaj se je sivobradec zakrohotal, da je votlo zadonelo ob sivih stenah.

"Molil? Ha, ha, ha, molil? Ta je lepa! Najprej krasti, potem pa moliti, da ti bo Bog odpustil, kajne?"

"Odpustil mi bo, gotovo mi bo, ker se bom poboljšal!"

"Poboljšal? Nikdar! Ti še ne veš, da si zaznamovan! Če bi ti Bog stokrat odpustil, ti nič ne pomaga, ker ti ljudje ne bodo nikdar več odpustili. S tistim dnem, ko te je prijel naš 'angel varuh' in te lepo vklenil, s tistim dnem se ti je za večne čase pritisnil na čelo pečat, katerega ne boš zbrisal nikoli več. S teboj pojde na vse kraje, v vse službe in na vsa pota tvoje življenja. Kamor koli boš potrkal, kamor koli boš stopil, povsod se bo glasilo: Tat, tat, tat! Zato pa proč s tole recjo!"

Enooki je Silvestru potegnili molek iz roke in ga nesel na mizo. Silvester je planil z ležišča za njim in mu hotel iztrgati spomin na mater. Toda vsi so se strnili v gosto gručo in niso pustili jokajočega fanta medse. Enooki je pa naglo raztrgal molek; jagode so se usule po tleh. Silvester je zajokal.

Zdvojen in strt se je vrnil na slavnico, sedel in skrli obličje v dlani, izpod prstov so mu kapale solze.

Enooki pri mizi pa je veled zbrati jagode in nato razsodil: "Poglejte, kako smo iskali denarja za igro! Sedaj ga imamo! Razdelimo jagode in takoj zagrjamo!"

Ko so se jagode, blagoslovljene od vere in materinih solz, med prsti igralcev točile po mizi, so kapale jagode bridke bolečine po Silvesterovih liceh.

Ko so se naigrali, so polagoma poplegli. Nekdo je zastrl luč z umazanim papirjem, da je po sobi zavladal mrak. Tudi Silvester je zlezal pod odejo, se zagrnil čez glavo in iskal miru ubogi duši, ki je vsa zbegana blodila po neznanih potih, se ustavila doma pri materi in jo prosila odpuščanja. Kmalu je raskavo hreščanje — celo spanec je razodeval te ljudi — napolnilo sobo. Silvester se je veselil, ker se mu je zdela, kakor da je nenadoma zopet sam.

Toda zmotil se je. Do njegovega ležišča se je priplazila senca. Eden izmed četvorice, najmlajši, se je prikradel do njega in se tiho stisnil k njemu.

"Nič se ne boj, fantiček," je sladko pričel. "Enooki je hudo, mi drugi nismo taki. Vidiš, jaz te imam prav rad in sem hud nanj."

Silvestru je veselo zaplalo srce in skoraj bi bil objel sočutnega tovariša. Toda kmalu je tovariš pokazal, čemu je prišel.

Fanta je stresel gnus, da se je z vsvo močjo uprl.

Silvester je po tej povesti pomolčal v dolgem presledku. Nato je privzdignil resaste, sive obrvi in razsodil:

"Gospod, takole pravim: Če bi samega angela zaprl v tako šolo, stavim, da se iz nje vrne-satan!"

IV ZAZNAMOVAN

Za hip je zavladal med nama molk. Jaz sem strmel v Silvestrove oči in iskal v njih, ali je resnica ali je laž, kar mi je govoril. Toda Silvester je vzdržal svoj vprašujoči pogled, zakaj v

njegovem ni bilo laži.

"Nisem lagal, gospod! Verjemite, da nisem, dasi v teh letih in pri takem kruhu človek težko govori resnico. Se odvadi te stvari, ker ga je taka šola drugače izučila."

Tako je odgovoril Silvester, ko je ujel moj vprašujoči pogled.

"Torej tak je začetek vašega konca," sem povzel besedo, ko sem videl, da Silvester ni lagal. "In potem?"

"Kakor mi je prerokoval enooki v zaporu, natančno tako se je zgodilo."

"Pripovedujte, Silvester!"

Osviteli popotnik je pomolčal. Tiha žalost, ki se mu je ob pripovedovanju porodila, kakor da jo je kdo izgrebel izpod ozele- nele gomile, je legla takisto nazaj, da je morda ne odkoplje nihče drug kakor bridka ura zapuščenega trpina v samotnem hlevu na pusti stelji, kjer potrika zadnja ura na njegove hropeče prsi in mu poreče: "Dosti, Silvester! Pojdi!" Na lice mu je zamrl sijaj mladosti in iz njih je zagorel suhi plamen, kakor bi ga bil podedoval po enookem učitelju.

"Da bi pripovedoval?" Kakor ponevedoma je trenil z vekami in pomežiknil, da so se zazibale košate obrvi.

Nasmehnil sem se. "Le pripovedujte, čeprav ne bo sama resnica, kar boste govorili."

Silvester se je glasno zasmehjal, kakor se zasmaje potepuh, ko nalagani orožnik izgine za voglom.

Njegova nadaljnja dolga povest je bila podobna hrupu skale, ki se odtrga v sončnem vrhu gore, se zatoči po strmini, grmi skokoma proti prepadu, se razbija v kose ter drobi in vali se seboj vlak grušč, dokler vse skupaj ne omaga in onemi na dnu.

Med pripovedovanjem sem zrl v njegove oči, ki so za las na drobno razodevale, kdaj je Silvester pripovedoval, kakor so ga naučili zapori in življenje, in kdaj je privrela čista resnica na dan. Zakaj ob resnici se je zasvetil drugačen ogenj v njegovih očeh in besede so izvirale v globočini srca.

"Sedajle vam pa razodenem nekaj, da boste videli, kako tudi tisti enooki ni vsega lagal."

Ob tem je Silvester že izpremenil glas in pripovedoval z ognjem, a počasneje.

"Po pravici je namreč povedal, da sem med zaznamovanimi in da mi ne pomaga nobena pokora in nobeno poboljšanje več. Poslušajte in sodite!"

Povedal mi je tole zgodbo.

Po dolgih letih je Silvestra zvbilo hrepenenje v rodni kraj. Pokazal se je na vasi. Iz vseh hiš so pogledali radovedni obrazi. Mladina ga ni več poznala, starejši so pa naglo uganili: Silvester je! In pri tej priči je vsakdo pogledal po zapahu na vratih, če dobro drži in če ni omrežje v oknih kaj omajano. Nato so gospodarji varno pozaklenili težke skrinje in ključee vtaknili v žep. Družini je pa vsak naročil: Da mi zaklepate in zapirate! Se ga vse prime!

In še preden je Silvester premeril faro od konca do kraja, je že vsakdo vedel, da se je pritepel Silvester. In kamor koli je prišel, vsepovsod so ga sprejemali s posebno prijaznostjo in mu kar med vrati ponujali darove, kakor niso bili v navadi tedaj in niso danes ne tam ne drugod za take popotnike. Silvester je dobro vedel, da ga ne obdarja ljubezen—ampak strah. Ali zato ni odmikal roke od darov in se ni jezil, ker se je njegov žep čudovito polnil in mu obetal lepe dni.

RADI BI

VAM POKAZALI

LAHKOTO DOSTOPA S CTS

Povejte nam kje živite, kdaj in kam se želite peljati, da Vam pošljemo

osebni vozni red.

name _____

address _____

city _____

destination _____

arrival time _____

Mail to CTS: 1404 E. 9th St., Cleveland, O. 44114

CTS

udobnost za Vas

Spomini ob 80-letnici p. Bernarda Ambrožiča

Nedvomno bo "Izjava in povest iz katoličanov" uradni prelom delu za dobrobit naroda. Javno se je obsojal vsak poskus "dvo- tirnosti", zato smo se vdali in šli na Kongres, seveda za po- skušnjo.

Poldrugo leto je minilo od takrat in je ta doba pokazala, da se poskušnja ni obnesla. Ne bomo naštevali na tem mestu podrobnosti, saj je bilo dovolj objavljeno v časopisih. Kdor talo nestrpnosti in zla volja pri delu za dobrobit naroda. Javno se je obsojal vsak poskus "dvo- tirnosti", zato smo se vdali in šli na Kongres, seveda za po- skušnjo.

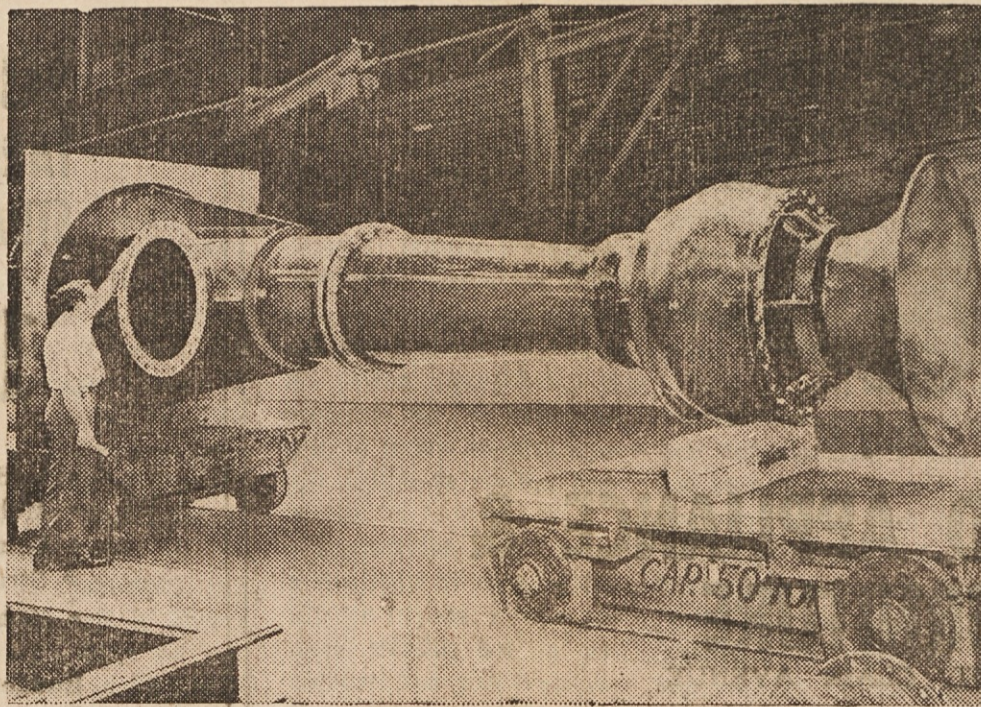
Podpisani slovenski župniki smo pred prvim Slovenskim Kongresom podali najsvetelji poziv na katoliški narod, naj se Kongresa udeleži in pri delu za rešitev starega kraja po najboljših močeh sodeluje. Mislili smo takrat, da je to sodelovanje brez nevarnosti in lahko mogoče, zakaj naši verski nasprotniki so na zunaj kazali dobro voljo, v srce jim pa nismo mogli videti. Dasi so se že takrat oglašali mnogi in svarili pred takim skupnim delom, da bi se ne oči-

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina
5117 St. Clair Avenue 431-0628

MOGOČNA TROBENTA? — Morda bodo takale trobili na Sodnji dan! Dejansko to ni trobenta, ampak vodna črpalka pri napravi za razsoljevanje morske vode na otoku Trinidad. Zgradila jo je Raytheon Co.

ima oči za gledanje, lahko vidi.

Zato izjavljamo, da se slovenska duhovščina ne bo več udeleževala pri SANS-ovem delovanju in se ne bo udeležila SANS-ovega zborovanja v juliju letos. Obenem pozivam vse katoliške organizacije in društva, da se drže proč od SANS-ovega delovanja. Ako se pa posamezni katoličani hočejo udeležiti tega zborovanja in nadaljevati svoje stike v SANS-om, bodo storili to na svojo lastno odgovornost in bodo sami prevzeli vse posledice tega početja. Po našem prepričanju je dovolj jasno, da za katoličane v sedanjem SANS-u ni mesta. Kdor se z nami ne strinja, naj poskusi drugače in se še bolj opeče, kot so se mnogi katoličani že opekli do sedaj.

Trdno smo prepričani, da pišemo to izjavo v soglasju z mišljenjem vseh slovenskih duhovnikov v Ameriki.

Cleveland, 11. maja 1944.
Za Zvezo slovenskih župnij:
Rt. Rv. Vitus Hribar
Rt. Rev. B. J. Ponikvar
Rt. Rev. J. J. Oman

Morda k tej izjavi bo najbolj vidno povezano, če se poslužim, kar je v uvodniku — na prvi strani Ave Maria, junija 1944 — pod zaglavjem: Milo potožilo. Urednik se je poslužil, kar je l. 1848 napisal škof Anton Martin Slomšek in na koncu dostavil te misli: "Tako je pisal slavni škof Slomšek pred skoraj sto leti. Takrat se je vsesplošno mislilo, da prihajajo popolnoma novi časi. Samo deloma so obe- tani novi časi tudi res prišli. Tako bo najbrže tudi v naših časih, ko spet napovedujejo nekaj popolnoma novega. Nehote si mislimo, da bi Slomšek danes nič drugače ne pisal, kot je pisal pred skoraj sto leti. Pisal bi spet tako, kot je pisal takrat za Slovence v starem kraju, pa začelo bi kolikor toliko tudi nas — ameriške Slovence? Saj razumete kaj mislim..."

Samo s spisa, kar je Slomšek v tistem članku napisal in je podčrtano, ponovim: Glejte Slo- venci, na brvi smo! Iz starega v novo čez nevarne globočine gre- mo. Veliko jih bo na sredji o- mahnilo in utonilo. Potreba vam je prijatelja, ki vam roko poda- je. — Imate jih veliko, ki vam roko podajajo, ki so vas poprej kleli in zaničevali, zdaj pa vas hvalijo in se vam sladkajo. — Glejte, da vas ne goljufajo, ka- kor so vas prepogosto goljufali poprej.

(Dalje sledi)

Tečaji slovenščine za odrasle v Mayfieldu

Z učitev slovenščine se je lani prijavilo v Mayfield City šolah blizu 100 odraslih. Organizirani so bili trije tečaji, za začetnike, za one, ki že nekaj znajo in za take z boljšim znanjem slovenščine.

Ti tečaji se bodo vršili tudi le- tos in sicer bo pouk v ponedelj- kih in ob sredah zvečer od 7.30 do 9.30.

Vpis v tečaje je 21. in 22. sep- tembra in od 25. do 29. septem- bra, pouk pa se bo začel 2. ok- tobra. Večerno vpisovanje bo 26., 27. in 28. septembra v šol- skih uradih na 784 S.O.M. Cen- ter Road blizu Wilson Mills Rd. v Mayfield Village. Vpis je mo- žen tudi po pošti.

Tečaji obsegajo temeljno zna- nje slovenščine in govorni pi- smu. V vpisu so vabljeni tudi odrasli izven Mayfield City šol- skega okraja. Učila bo kot lani ga. Breda Loncar, preskušena učiteljica jezikov.

M. C. B.

Male Help Wanted

Male Help Wanted
No layoffs, 40 hours plus operation of processing machine; steam boiler experience. Some mechanical ability preferred; on job training. Apply in person or phone for appointment.

National Paper & Pkg. Co.
1240 E. 55 St. 391-6000 (178)

Help Wanted

Machinist able to do own set up. Full time and overtime. Experience only. Good salary, company pay benefits.
Call 531-6757 (179)

Help Wanted — Female

DISHWASHER
Woman, full time, Monday thru Friday.

FANNIE'S RESTAURANT
353 E. 156 St. (177)

Housekeeper, Good Cook
wanted to live in. Adults. \$200 and own furnished suite. Wo- man or couple, man may be employed. Cleveland Hts. area.
Phone 321-1008 (177)

Cook wanted
Wanted — woman to cook Mon- days and Tuesdays in restaurant
FANNIE'S RESTAURANT
353 E. 156 St. (178)

MALI OGLASI

For Sale
3 bedroom home in Willowick. All brick, carpeting, drapes, garage, bar rec. room, fenced in yard, barbecue. Low 30,000.
Phone 531-6724 (177)

Delikatesen—Mlekarna trgovina
naprodaj, dober posel, v Grove- wood okolici, z poslopijem ali ne.

Euclidski domovi
novi zidani za dve družini po 6-6 sob vsako stanovanje, tri spalnice built-in oven, range in dishwasher. Velika kuhinja, formalna jedilna soba, pregrajena klet, in dve priključeni garaži.

Euclid—Russell razvoj
(development)
novi zidani ranči, dvojni priklju- čeni garaži, tri spalnice, polna klet. Se lahko takoj selite.

UPSON REALTY
499 E. 260 St. RE 1-1070 (178)

2 opremljeni sobi na 1193 E. 60 Street se odda mirni osebi. Oglasite se na 6011 Bonna Ave. (zgoraj) ali kličite 881-7122. (178)

V najem
Stirisobni apartment, kopal- nica, gretje na paro, blizu sv. Vida. Kličite 361-5887. (178)

V najem
5-sobno stanovanje se odda, prebarvano, zgoraj, na 1097 E. 71 St.
Kličite 361-6776 (180)

V najem ali naprodaj
Odda se 9-sobno enodružinsko hišo v dobrem stanju, celo pod- kleteno, 2 kopalnici, vrt in gara- ža. V najem mirni družini ali naprodaj na E. 71 St.
Kličite 361-0935

\$1500 naplačila
Blizu sv. Vida je naprodaj solidna 9-sobna enodružinska hiša, 2 moderni kopalnici, polna klet, plinski furnez in gorilnik, zaprt porč spredaj, garaža za 3 kare.

MAINLINE REALTY
1191 E. 79 St. 431-8182 221-9381 (180)

Naprodaj
Zidana hiša, severno od Lake Shore Blvd; 4 spalnice, 2 kompletni kopalnici, zgotovljena rekr. soba, priključena garaža za dva avta, formalna jedilna soba in dva ognjišča. Kličite 531-7614 (178)

ČRNA ŽENA

ZGODOVINSKA POVEST

Mož je globoko vzdihnil in bridko zastokal. V njegovi duši je še divjal strašen boj, srce se mu je krčevito stiskalo, v ustih mu je zastajala sapa spričo tako grozno dogodkov, ki so se sko- doželjno poigravali z njegovo usodo, in spričo temne, zagrnjene in negotove bodočnosti. Ker se ni mogel odločiti, ga je ciganka prišla za roko hotela go siloma tirati iz gozda. France jo je pahnil od sebe in se ozrl tja proti svoji hišici, tja, kjer mu je cvetela tolika sreča: oči so mu obstale na svetlobnih žarkih, ki so mu iz oken domače hiše pošiljali zadnje pozdrave. Tako je stal nekaj minut kakor zamaknjen. Zdaj se je vzdramil in hrepence stegnil obe roki tja proti ljubemu domu; a naenkrat jih je zopet krčevito potegnil nazaj in jih prekrizal na prsih: iz oči mu je kanila grenka solza, mu zdrsnila po obrazu in padla na tla — na domača tla — še v zadnji pozdrav — v slovo. — Boj je bil končan. Se parkrat se mu je privil iz srčnih globin bolesten vzdih:

"Z Bogom, Zalka! — Francek, Bog s teboj! ... Na svidenje nad zvezdami — — — V nebesih — — — v nebesih!"

Nato je prijel črno ženo za roko in zapovedal:

"Pojdiva!"

Odšla sta skozi gozd proti senožeti.

Drugo jutro na vse zgodaj sta bila France in črna žena na senožeti, kjer sta jih opazila ona dva pastirja iz Bodešic. Pa njih družba se je povečala še za osebo: tri jih je namreč počakala Nigana stara mati z ime- nom Bistra. To je bila čudna postava: globoko sključen hrbet, orlovsko zakrivljen nos, temno nagubano čelo, izpod katerega je sijalo dvojje zlih, kakor oglje žarečih oči, temno- rjava, zagorela polt po vsem obrazu, lasje pa beli kakor sneg; zares živa podoba stare škodoželjne čarovnice. Ime Bi- stra se ji je pa popolnoma pri- legalo, zaradi njene oči so bile res bistre kakor jastrebove in njen pogled je bil pravcati or- lovski pogled, ki je zasledil še tako skrivne stvari. Ravno Bi- stra je pa zasledila Franceta; ona je najprej izvedela za nje- govo hišo, razmotrila vse nje- gove razpore in tako vodila Ni- gano s svetom, zvijačami in de- jansko pomočjo, da je ta sled- njic našla Franceta.

In zdaj, ko je pripeljala Ni- gana moža s seboj, je Bistra oba z veseljem sprejela v svojo požrtvovalno materinsko oskrb. In res bila jima je skrbna in večša vodnica na poti v Nigani- no domovino. Poznala je vsa pota, še tako skrita stezica ali brvica ji ni bila neznana, v vsaki zagati je našla izhod, v vsaki nesreči je znala tolažiti, v vsaki bridkosti bodriti, v vsaki nevar- nosti pomagati. Skrbela jima je za živež, pripravljala udobno prenočišče in sama čula celo noč. Zase ni marala nič in zdelo se je, da res ničesar ne potre- buje. Ljubezno je pogledo- vala Nigano, a na moža se je čisto ozrla z zaničljivim, nevlj- nim očesom, skoro z gnevom. Toda kakor hitro se je ob takih prilikah Nigana proseče ozrla proti njej, so ji takoj izginile zločeste poteze z obraza in v njenih očeh je naenkrat zaig- rala močna materinska ljube- zen. — — —

Tako so se naši popotniki od- mikali blejski okolici. Potovali so po najbolj samotnih krajih, deloma po gozdu, deloma po

savskem produ in drugi dan po- poldne dospeli v Ljubljano. Tu- kaj je napisal France Zalki svoje poslovilno pismo.

Zapustiti so Ljubljano in od- šli naprej proti cilju. Zdaj jih je vodila pot skozi temne go- zdove, zdaj so našli mehko ste- zico ob kakem potočku, zdaj so zopet morali prekoračiti ta ali oni vinorodni dolenski grič. Dan je sledil dnevu, a skoro brez razlike za naše popotnike. Jedva je vsako jutro posvetilo solnce, že je zažarelo cigankino oko, stisnila je ustnice in z des- nico dala zapovedovalno zname- nje za odhod. Bregar je ostal mrzel in tih, da, dan za dnem je postajal žalostnejši. Čim bolj se je oddaljeval ljubemu blej- skemu kotu, tem bolj mu je le- gala na rame teža skrbi, čelo se mu je gubančilo in njegovih usten ni obkroževal nasmehljaj. Nigana je uporabila vse svoje zmožnosti, da bi moža spravila v dobro voljo. Laskala se mu je, zadrževala svojo ljubezen in zve- stobo, a vse zaman, Francetovo srce je ostalo hladno, njegov po- gled oster; vključ vsemu prigo- varjanju ni mogla izvabiti niti ene prijazne besede iz njegovih ust. — Po večdnevem prizade- vanju se je Nigani tudi posre- čilo odstraniti z obraza črno barvo. Zdaj je zopet zažarelo njeno lice v vsej svoji zapeljivi lepoti. Toda vsa njena krasota je pustila Franceta trdega in mrzlega kot kamen. V začetku mu je hotela biti kakor sužnja in vsak dan je podvojila svojo skrb za ljubelega moža; a ker si ni mogla pridobiti njegovega srca, je legla nekega dne tudi na njen obraz temna senca in vsled neprestanega joka so se ji pordečile oči.

(Dalje prihodnjič)

— Okoli 52% prebivalstva v ZDA, starega nad 65 let, so žens- ke.

The Holy Family Society of the USA

ONE FAIRLANE DRIVE of JOLIET, IL 60434

Since 1914 ...

... the Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your Society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a Society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Participating in the Catholic Communications Foundation.

Družba sv. Družine

Officers

President	Joseph J. Konrad
First Vice-President	Ronald Zefran
Second Vice-President	Anna Jerisha
Secretary	Robert M. Kochevar
Treasurer	Anton J. Smrekar
Recording Secretary	Joseph L. Drasler
First Trustee	Joseph Sinkovec
Second Trustee	Matthew Kochevar
Third Trustee	Anthony Tomazin
First Judicial	Mary Riola
Second Judicial	John Kovas
Third Judicial	Frances Yucevicius
Social Director	Nancy Owen
Spiritual Director	Rev. Aloysius Madic, O.F.M.
Medical Advisor	Joseph A. Zalar, M.D.

ST. JOHN LODGE 13 CONGRATULATES ALL ELECTED SUPREME OFFICERS OF HOLY FAMILY

CHICAGO, Ill. — St. John's lodge No. 13 was host for the Holy Family Society 19th General Convention held on August 19 and 20 at Marlene's Land- mark in Bridgeview Ill. Congratulations to the Su-

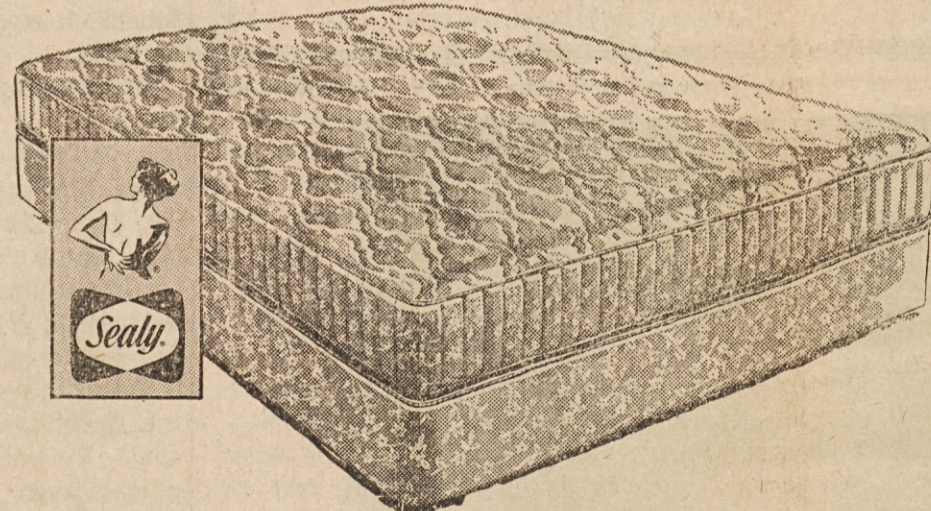
preme Board members for the wonderful work they have done in the past four years, finan- cially and membership wise. All the officers on the Supreme Board were reelected unani- mously for four more years.

SAVE 20% PER SET
POSTUREPEDICS NOW \$99.95 EACH
 LAST CHANCE TO SAVE \$20.00
ONLY 9 SETS TO SELL AT OLD PRICES
 "HURRY - HURRY"

Tired people make our best customers. That's why we recommend Posturepedic. It's designed in cooperation with leading orthopedic surgeons for comfortably firm support. No morning backache from sleeping on a too-soft mattress. All this support plus a choice of comfort—Extra Firm or Gently Firm. Get a good night's sleep for a change...and wake up like a tiger!

SEALY POSTUREPEDIC IMPERIAL **\$99.95**
 Full or twin size, each piece

QUEEN SIZE 60"x80" 2-pc. set \$299.95. KING SIZE 76"x80" 3-pc. set \$399.95.

Only at

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 ST. CLAIR AVENUE
JOHN SUSNIK & SONS

They are:

- President — Joseph J. Konrad
- First Vice President — Ron- ald Zefran
- Second Vice President — Anna Jerisha
- Secretary — Robert M. Ko- chevar
- Recording Secretary— Joseph L. Drasler
- First Trustee — Joseph Sin- kovec
- Second Trustee — Matthew Kochevar
- Third Trustee — Anthony Tomazin, Jr.
- Spiritual Director — Rev. Aloysius Madic, O.F.M.
- First Judicial — Mary Riola
- Second Judicial—John Kovas
- Third Judicial — Frank Toplak
- Medical Advisor — Joseph A. Zalar M.D.
- Social Director — Nancy Owen

Many thanks to Rev. Aloy- sius Madic for the two speeches and sermon on Sunday. They sure held the delegates spell bound.

My congratulations to Wilma Sinkovec and her four lovely hostesses Charlotte Tomazin, Katherine Kovas, Christine Stam- ek, Katherine Turner, for the wonderful job they have done welcoming the Officers and Delegates at the door. Also our Master of Ceremonies Ronald Zefran, Marlene's Landmark Staff, Big Boss down to the waitresses for the fast service and wonderful two day lun- cheon menu served.

Katherine and I extend our sincere thanks to Rev. Aloysius Madic, Jean and Joseph J. Kon-

rad, Ronald Zefran, Robert M. Kochevar, Joseph L. Drasler family, officers, and delegates. Thank you one and all.

Wilma Sinkovec and uncle Frank Puklavetz were good will ambassadors to the Balkan countries Yugoslavia, Austria, Germany, and Italy.

Congratulations to St. Ste- phen's Church and school on their 50th Anniversary and many thanks to all the sisters and priests that have taught us old timers.

On October 21st the Alumni will hold their Golden Anniver- sary dance in the gym-hall at St. Stephen's. Don't forget to get your tickets for gifts.

St. John's will hold their first fall meeting on September 24 at St. Stephen's lower church hall at 2:30 p.m. Discussion on family bowling party, dues, re- flecting to old timers. Our secretary will be on hand to give the members a chance to pay their dues. Members please make it a date to attend this meeting. Snacks and refresh-

ments will be on hand. Fraternaly yours,
John W. Kovas,
 President

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

GROPP for CONGRESS

Elect this experienced, trained, qualified man to represent YOU in the 22nd DISTRICT
SERVICE... IN THE BOLTON TRADITION
 GROPP for CONGRESS Committee
 Honorable Francis P. Bolton, Chairman
 325 Maylee Bldg., Cleve. Hts., O. 44118

Carst Memorials
Kraška kamnoseška obrt
 EDINA SLOVENSKA IZDELOVAL- NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
 15425 Waterloo Rd 481-2227

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD Tel.: 361-0583
 6502 ST. CLAIR AVENUE
 COLLINWOODSKI URAD Tel.: 481-3118
 452 E. 152nd STREET
 Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago
 Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, po- polnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!
HOWARD BAKER
 549 East 185 Street, Euclid 531-8187

Kupujte v mestu od 10 dop. do 7 zvečer v podružnicah od 10 dop. do 9:30 zvečer

Dajemo in zamenjavamo Eagle znamke

NAŠA PRVOVRSTNA ZNAMKA
TARLETON® MOŠKE IN DEŠKE ŠKORNJE S STRANSKO ZADRGO PO NAJNIŽJI CENI

12.99 • Izbirajte med črno • in rjavo barvo

- Velikosti 7 do 11 in 12-D širina
- Mehke upogljive polyurethanske gamaše
- Peta po najnovjši modi
- Stranska zadruga za lahkotno obuvanje
- Mehka trikotična podloga

Budžetni kletni oddelek moških obuval, v vseh trgovinah. Sprejememo pisma in telefonična naročila. Kličite 241-3070, Lorain 233-6141, v Elyria 322-6304